

Kontroluoti J. Gaudinaitis, rekonstrukcijai + apgėvėdavimui.
2014-03-19

**PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS 2014
M. SAUSIO 31 D. ĮSAKYMU NR. A-82 SUDARYTOS DARBO GRUPĖS VŠĮ
PANEVĖŽIO MIESTO GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS STOTIES
DARBUOTOJŲ 2014 M. SAUSIO 27 D. PRANEŠIME NURODYTIEMS FAKTAMS**

p. M. Burba

PATIKRINTI

**IŠVADOS
2014-03-14**

GAUTA
Panevėžio miesto savivaldybės priimamasis
2014-03-14
Nr. 22-110
Interesantų aptarnavimo tarnautoja
Margarita Bielkauskaitė

I. BENDROJI DALIS

Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. A-82 sudaryta darbo grupė, VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties darbuotojų 2014 m. sausio 27 d. pranešime nurodytiems faktams patikrinti (toliau - Darbo grupė):

Mindaugas Burba – Sveikatos skyriaus vedėjas, darbo grupės pirmininkas;

Mindaugas Čipinys – Centralizuoto vidaus audito skyriaus vedėjas;

Inga Kučienė – Personalo skyriaus vedėja;

Regina Liubšienė – Finansų ir biudžeto skyriaus vedėjo pavaduotoja;

Rasa Praninskienė – Panevėžio miesto pedagoginės-psichologinės tarnybos psichologė;

Antanas Stoka – Ekonomikos ir turto valdymo skyriaus vedėjas;

Aušrys Valkūnas – Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas;

Galina Ziminskienė - Panevėžio miesto pedagoginės-psichologinės tarnybos psichologė.

Minimai darbo grupei pavesta iki 2014 m. vasario 21 d. patikrinti VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties (toliau - GMPS) darbuotojų 2014 m. sausio 27 d. pranešime nurodytus faktus ir pateikti išvadą dėl šių faktų pagrįstumo bei situacijos įstaigoje.

Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. A-126 „Dėl savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. A-82 „Dėl darbo grupės VŠĮ „Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stotis“ darbuotojų 2014 m. sausio 27 d. pranešime nurodytiems faktams patikrinti sudarymo“ pakeitimo“ buvo pakeista darbo grupės sudėtis, vietoje Reginos Liubšienės – Finansų ir biudžeto skyriaus vedėjo pavaduotojas, įtraukta Gražina Paškauskienė – Finansų ir biudžeto skyriaus vyriausioji specialistė.

Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. A-138 „Dėl savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. A-82 2 punkto pakeitimo“, darbo grupei išvadų pateikimo terminas buvo atidėtas iki 2014 m. kovo 14 d. (dėl gautų papildomų duomenų, reikalingų patikrinimui užbaigti, išnagrinėjimo).

II. SITUACIJOS ANALIZĖ

Darbo grupė vykdydama jai pavestą užduotį, susipažino su VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties darbuotojų 2013 m. gruodžio 20 d. ir 2014 m. sausio 27 d. pranešimais, įstaigos vadovo 2014 m. sausio 14 d. raštus Nr. SD-11 „Dėl pranešimo 2013-12-20“, LR Sveikatos apsaugos ministerijos 2013-11-18 raštu Nr. (1.1.36-22)4-4543 „Dėl atsakymo į kreipimąsi-pareiškimą“, LR Valstybinės darbo inspekcijos, LR Visuomenės sveikatos centro ir LR aplinkos apsaugos agentūros atliktų, GMPS, patikrinimų dokumentais, susitiko su įstaigos darbuotojais, administracija, LR Valstybinės darbo inspekcijos specialistais, paėmė dokumentų kopijas, įstaigos vadovo V.Mitkos ir vyr. buhalterės L.Belickienės paaiškinimus, atliko įstaigos vidinės psichologinės atmosferos vertinimą.

VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties darbuotojų 2014 m. sausio 27 d. pranešime reikalaujama susikompromitavusius asmenis J.Štarienę ir V.Mitką atsistatydinti arba Juos atleisti iš užimamų pareigų bei nurodė, kad: „bendruomenės slaugytojai ir vairuotojai reiškia nepasitikėjimą įstaigos vadovu V.Mitka ir direktoriaus pavaduotoja slaugai J.Štariene, dėl daromo

psichologinio spaudimo darbuotojams, dėl jų diskriminacijos vienas kito atžvilgiu. Dėl netikslios ir klaidinančios informacijos teikimo darbuotojams bei viešojoje erdvėje. Dėl nenoro spręsti iškilusių problemų dialogo keliu, dėl tiesioginių pareigų nevykdymo, kolektyvo suskaldymo ir tvyrančios baimės dėl mūsų įstaigos ateities“. Pranešime nurodyta, kad darbuotojai 2013 m. rugsėjo 17 d. kreipėsi į įvairias valstybines institucijas, 2013 m. gruodžio 20 d. į Panevėžio miesto savivaldybės administracijos sveikatos skyrių. Darbuotojų kreipimosi pagrindu GMPS tikrino LR Valstybinės darbo inspekcijos, LR Visuomenės sveikatos centro, LR aplinkos apsaugos agentūros specialistai.

Darbo grupė nagrinėjo LR Sveikatos apsaugos ministerijos 2013-11-18 rašte Nr. (1.1.36-22)4-4543 „Dėl atsakymo į kreipimąsi-pareiškimą“, VšĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties darbuotojų 2013 m. gruodžio 20 d. pranešime ir 2014 m. vasario 11 d. darbo grupės susitikime su darbuotojais, išsakytus klausimus:

1. GMPS darbuotojai nurodė kad įstaigoje yra pažeidinėjami Lietuvos higienos normų reikalavimai:

„nuvykę į kvietimą, pirmieji patenka į infekcijos židinį. Darbo rūbai, automobiliai nevalomi ir neplaunami. Sudarytos sutartys su įmone „Baltic Swan“ rūbų plovimui bet tik parodymui, kai ateina tikrinti atitinkamos institucijos. Darbo rūbus darbuotojai nešasi skalbti į namus“;

„Nėra dezinfekcijai skirtų tirpalų medicininėms priemonėms, patalpoms ir jų paviršiams dezinfekuoti. Naudojamės tik „Bactacid“, „Chemisept“ ir rankoms – „Healthy skin gel““;

„Vienkartinio naudojimo medicininės priemonės - orofaringiniai vamzdeliai, deguonies kaukės ir kitos - tapo daugkartinio naudojimo priemonėmis, neatlikus tinkamos dezinfekcijos“;

„Infekuotos atliekos, kol bus išvežamos iš įstaigos, buvo laikomos „Šiluminiame punkte“, kur temperatūra virš 20 laipsnių C“;

„Neštuvai ir kitos priemonės yra plaunamos darbuotojų duše“;

„Budinčios brigados 2013 m. rugsėjo-lapkričio mėnesiais buvo perkeltos į (Sietyno g. 5B) neturint Higienos paso“;

Darbuotojai turi tik 1 darbo rūbų komplektą kuris išduotas maždaug prieš 5 metus.

Darbo grupė įvertinusi Panevėžio visuomenės sveikatos centro atliktų patikrinimų aktus, konstatuoja, kad:

GMPS iki 2013-11-19 buvo nesilaikoma Lietuvos higienos normos HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“ 7, 9.3, 9.6, 9.7.2, 26, 29, 32, 40, 45, 51, 53, 54, 61, 66, 116 ir 126 punktų, Lietuvos higienos normos HN 47:2011 „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ 13, 24 ir 36 punktų, Lietuvos higienos normos HN 66:2013 „Medicininį atliekų tvarkymo saugos reikalavimai“ 6 punkto bei Leidimų-higienos pasų išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. V-632, 2 punkto reikalavimus, t.y:

Darbuotojai savo daugkartinio naudojimo darbo drabužius skalbė namuose;

Įstaigoje nebuvo parengta ir patvirtinta darbuotojų skiepijimo nuo Heaptito B tvarkos ir jie nebuvo skiepijami nuo Hepatito B;

Darbuotojai neturėjo ir neturi atskirų spintų apsauginiams darbo drabužiams bei batams ir asmeniniams drabužiams, batams ir daiktams laikyti (šio reikalavimo nevykdymas pažeidžia ir Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 23 str. 1 d.);

Vienkartinės deguonies kaukės, jas dezinfekavus, buvo naudojamos pakartotinai;

Nebuvo užtikrinama, kad visų darbuotojų, teikiančių sveikatos priežiūros paslaugas, liečiančių pacientus, prietaisus ir medicininius gaminius, rankų nagai būtų trumpai ir apvaliai nukirpti, o ant rankų nebūtų papuošalų;

Darbuotojai neturėjo pakankami priemonių higieninei rankų antiseptikai atlikti;

Darbuotojai, atliekantys procedūras, kurių metu galimas užsiteršimas krauju ar kitais kūno skysčiais, pagal atliekamos procedūros pobūdį, nebuvo aprūpinti ir nedėvėjo apsauginių priemonių (galvos dangalų, neperšlampamos avalynės);

Medicinos prietaisai nebuvo dezinfekuojami vadovaujantis higienos normos reikalavimais Įstaiga, aplinkos paviršiams (patalpų, daiktų ir įrenginių, kurie nėra medicinos prietaisai) valyti naudojo netinkamas priemones;

Įstaiga neturėjo ir neturi medicinos prietaisų valymui ir dezinfekcijai atlikti skirtos patalpos (zonos) ir atskiros praustuvės, tai atliekama, darbuotojų poilsio zonoje arba tualete esančioje praustuvėje;

„Medicininį atliekų tvarkymo ir šalinimo tvarka“ parengta ne pagal reikalavimus;

Budinčios brigados 2013 m. rugsėjo-lapkričio mėnesiais buvo perkeltos į (Sietyno g. 5B) neturint Higienos paso, kurio neįmanoma gauti nepakeitus patalpų paskirties.

Įstaigos vadovas paaiškino, kad GMPS pašalino visus pažeidimus, kuriuos tuo metu buvo pajėgi pašalinti. Šiuo metu, t.y. nuo 2014 m. sausio mėnesio:

„Nuo 2009 m. iki 2013 m. nebuvo skalbiami darbo drabužiai įstaigos lėšomis, nes šiuo laikotarpiu sumažėjus GMP paslaugų finansavimui 19 procentų, Įstaigos darbuotojai patys paprašė nesumažinti priedų prie atlyginimų ir pasiūlė atlikti darbo drabužių skalbimą namuose tam, kad būtų sutaupyti pinigai priedams prie atlyginimų. Įstaiga patenkino darbuotojų prašymą. Šiuo metu darbo drabužiai yra surenkami ir pristatomi į skalbimo paslaugas teikiančią įmonę „Baltic Swan“ su kuria yra sudaryta paslaugų sutartis;

Vienkartinio naudojimo priemonės yra naudojamos vieną kartą;

Infekuotos atliekos yra dezinfekuojamos ir laikomos šaldiklyje. Yra sudaryta sutartis su atliekas surenkančia įmone, kuri pranešus kitą dieną atvyksta ir išveža susikaupusias atliekas;

Darbdavio lėšomis buvo organizuoti higienos mokymai.

Nupirkta naujos dezinfekcinės medžiagos (senosios neatitiko reikalavimų). Supažindinta su naujų dezinfekcinių medžiagų naudojimo taisyklėmis.

Darbuotojai grįžę iš kvietimo neštuvus palieka įstaigoje ir pasiima atsarginius. Ryte dezinfektorė juos dezinfekuoja ir nuplauna. Jiems yra skirta atskira vonelė.

Budinčios brigados 2013 m. rugsėjo-lapkričio mėnesiais buvo perkeltos į Sietyno g. 5B siekiant spręsti patalpų trūkumo, GMP automobilių laikymo sąlygų problemą (Sietyno gatvėje yra garažai,) bei pagerinti darbuotojams darbo sąlygas, įrengti rūbines medikams, atskiras budėjimo zonas.

Įstaiga nuo 2013-11-19 intensyviai ieškojo sprendimo būdų, kaip tinkamai įrengti patalpas ir (ar) zoną, kurioje būtų atliekamas medicinos prietaisų valymas, dezinfekcija. Atsižvelgiant į tai, kad papildomų patalpų nėra, buvo priimtas sprendimas ieškoti būdų iškelti brigadas į Sietyno g. 5b. Dėl administracinio pastato paskirties keitimo, buvo konsultuojamasi su Visuomenės sveikatos centro atstovu dėl to, kaip teisingai įrengti reikalingas zonas. Paašikėjus, kad brigadų iškėlimas į Sietyno g. 5b, gali ilgai užtrukti (iki vienerių metų) buvo priimtas kitas sprendimas, t. y. iškelti į Sietyno g. 5 b GMPS administraciją, tačiau tam yra būtina patalpas pritaikyti administracijos darbui. Šiuo metu darbai vyksta taip:

* Per 30 kalendorinių dienų įrengsime dezinfekcijai skirtą patalpą vietoje šiuo metu esančios darbuotojų drabužinės (pirmame aukšte), o kol bus vykdomi remonto darbai, darbuotojai persirengs budėjimo patalpose.

* Šiuo metu yra pradėtos vykdyti pirkimo procedūros, remonto ir persikraustymo darbams į Sietyno g. 5b įsigyti, todėl administraciją bus galima iškraustyti anksčiausiai po vieno mėnesio. Administracijai išsikrausčius iš Smėlynės g. 23 į Sietyno g. 5b, - antrame aukšte bus įrengtos pagalbinės patalpos darbuotojams (vyrų/moterų persirengimo zonos, drabužių spintelės). Darbus numatoma baigti 2014-04-21.

Dėl darbuotojų turimo tik 1 darbo rūbų komplekto V.Mitka paaiškino, kad: Darbuotojai turi pilnus darbo rūbų komplektus. Papildomai darbuotojams yra išduodamos vienkartinės prijuostės, kurios apsaugo darbo drabužius nuo išorinio poveikio. 2014 metais yra numatyta nupirkti darbuotojams naujus darbo drabužius“

2. Darbuotojai konstatavo Lietuvos Respublikos darbo kodekso pažeidimus:

„Įstaigoje neteisingai vedami tabeliai, neteisingai pažymimos dirbtos valandos“

„Darbo krūviai ir toliau paskirstomi netolygiai“

„Grafikai sekančiam mėnesiui pakabinami dažniausia prieš savaitę ar prieš 10 dienų. Direktoriui teigiama, kad vis dar grafikai derinami su darbuotojais“;

„2014 m. sausio mėnesio darbo grafikas buvo parengtas ir „pakabintas sausio 2 d. vairuotojams grafikas atsirado anksčiau“;

„Darbuotojams nėra mokama už neišdirbtas valandas - darbuotojas priimtas dirbti pilnu etatu, pagal grafika jam skiriama dirbti mažiau valandų ir mokama tik pagal faktiškai išdirbtas valandas“

„Nuo 2014 m. Nesudaromos galimybės pasikeisti darbo grafiką“

„Administracija nepateikia paskaičiavimų dėl susidariusių įsiskolinimų darbuotojams dėl netinkamo apmokėjimo už viršvalandinį darbą“

Darbo grupė patikrinusi 2011-2013 m. darbo laiko apskaitos žiniaraščius nustatė:

1) Pažeidžiant Lietuvos Respublikos darbo kodekso 147 straipsnio 3 dalį, 2014 m. sausio mėnesio darbo grafikas buvo paskelbtas 2014 m. sausio 2 d.;

2) Netinkamai organizuojamas slaugytojų, vairuotojų ir gydytojų darbas, netolygiai paskirstomi darbo krūviai sudarant darbo grafikus (vieni darbuotojai išdirba viršvalandžius, kiti neišdirba darbo sutartyje sulgytų darbo valandų.). Neaišku kokiais kriterijais vadovaujamas, kai kuriems darbuotojams darbo grafikuose nustatomas didesnis darbo valandų skaičius;

3) Pažeidžiant Lietuvos Respublikos darbo kodekso 152 straipsnio 2 dalį, darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nevedama viršvalandinių darbų apskaita;

4) Pažeidžiant Lietuvos Respublikos darbo kodekso 193 straipsnį, už virš nustatyto darbo laiko trukmės dirbtą laiką nemokama kaip už viršvalandžius;

5) Pažeidžiant Lietuvos Respublikos darbo kodekso 152 straipsnio 1 dalį viršvalandinis darbas trunka ilgiau kaip keturias valandas per dvi dienas iš eilės ir viršija 120 valandų per metus;

6) 2011-2013 m. Viešosios įstaigos Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties vairuotojai, slaugytojos ir gydytojai dirbo 46884,64 val. viršvalandžių, už kuriuos nebuvo sumokėta, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos darbo kodekso 193 straipsnyje. Viešosios įstaigos Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties direktorius ir vyr. buhalterė nepateikė skaičiavimų, kiek įstaiga tiksliai yra skolinga darbuotojams už neišmokėtus viršvalandžius, todėl tiksliai suskaičiuoti įstaigos įsiskolinimo darbuotojams negalima. Pagal Viešosios įstaigos Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties internetiniame puslapyje pateiktą informaciją, apie vidutinį darbuotojų darbo užmokestį 2013 m., apskaičiuotas vidutinis valandinis vairuotojų, slaugytojų ir gydytojų darbo užmokestis apytiksliai 15,40 Lt. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu už viršvalandinį darbą privalo būti mokama ne mažiau kaip pusantro darbuotojui nustatyto valandinio atlygio, o Viešosios įstaigos Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stotis sumokėjo tik vieną nustatytą valandinį atlygį ir liko skolinga darbuotojams apytiksliai apskaičiavus $15,4/2=7,7$ Lt valandinio atlygio už vieną viršvalandį. Padauginus 46884,64 val. viršvalandžių iš 7,7 lito gaunama 361011,72 Lt - įsiskolinimas darbuotojams, nuo šios sumos apskaičiuota 111841,43 Lt - darbdavio įmoka Sodrai ir 722,02 Lt - darbdavio įmokos garantiniam fondui. Iš viso **473575,17 Lt**. Darbo grupė pabrėžia, kad šie skaičiavimai yra preliminarūs ir nurodytos sumos keisis atlikus konkrečius skaičiavimus kiekvienam darbuotojui individualiai. Delspinigių nustatymo už išmokų, susijusių su darbo santykiais, pavėluotą mokėjimą įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ne dėl darbuotojo kaltės pavėluotai išmokamas darbo užmokestis ar kitos su darbo santykiais susijusios išmokos, kartu su jomis darbuotojui išmokami 0,07 proc. priklausančios išmokėti sumos už kiekvieną praleistą kalendorinę dieną delspinigiai.

7) Pažeidžiant Lietuvos Respublikos darbo kodekso 186 straipsnio 1 dalį darbuotojams darbo užmokestis buvo mokamas ne pagal darbo sutartyje sulgytą atlygį, o už faktiškai dirbtas valandas. 2011-2013 m. darbuotojams nesumokėta už 7199,33 neišdirbtas darbo valandas.

Padauginus 7199,33 neišdirbtas darbo valandas iš 15,4 Lt (vidutinio valandinio atlygio) gaunama 110869,68 Lt - įsiskolinimas darbuotojams nuo šios sumos apskaičiuota 34347,43 Lt - darbdavio įmoka Sodrai ir 221,7 Lt - darbdavio įmokos garantiniam fondui. Iš viso - **145438,85 Lt**. Darbo grupė pabrėžia, kad šie skaičiavimai yra preliminarūs ir nurodytos sumos keisis atlikus konkrečius skaičiavimus kiekvienam darbuotojui individualiai. Delspinigių nustatymo už išmokų, susijusių su darbo santykiais, pavėluotą mokėjimą įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ne dėl darbuotojo kaltės pavėluotai išmokamas darbo užmokestis ar kitos su darbo santykiais susijusios išmokos, kartu su jomis darbuotojui išmokami 0,07 proc. priklausančios išmokėti sumos už kiekvieną praleistą kalendorinę dieną delspinigiai

8) Įstaigos vadovas, 2009 m. rugsėjo 16 d (protokolo Nr. AP-4) ir 2009 m. rugsėjo 25 d. (protokolo Nr. AP-5) vykusių GMPS administracijos posėdžių metu, vyriausios buhalterės Linos Belickienės buvo informuotas, kad:

- sudarant darbo grafikus ir pildant darbo laiko apskaitos žiniaraščius viršvalandžių skaičius per pamainą ir per metus negali viršyti Darbo kodekse nustatyto skaičiaus;
- darbuotojams viršvalandžiai turi būti skaičiuojami ir už juos sumokama;
- finansiniu požiūriu įstaigai yra nenaudingas viršvalandinis darbas, nes už jį turi būti mokama ne mažiau nei pusantro darbuotojui nustatyto atlyginimo;

Darbo grupė prašė buhalterės pateikti paaiškinimą, kodėl nebuvo mokėta už viršvalandinį darbą vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatomis bei kodėl darbuotojams nebuvo mokėta atlyginimo dalis už neišdirbtas valandas.

Buhalterė – ekonomistė Rima Juodelienė paaiškino, kad:

„Priskaitant darbo užmokestį vykdžiau direktoriaus nurodymą apskaityti darbo užmokestį proporcingai dirbtam laikui, t.y. viršvalandinis darbas bei už neišdirbtas valandas neapskaitomas.

Įstaigoje darbo užmokestis apskaitomas remiantis darbo laiko apskaitos žiniaraščiais (kurie turi būti pildomi vadovaujantis Darbo kodeksu) bei direktoriaus įsakymais, kurie apibrėžia viršvalandinį darbą, prastovas ar kitas priemokas. Darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose atsakingi asmenys viršvalandinio darbo nežymėjo, įsakymų dėl viršvalandinio darbo bei nepriemokų už neišdirbtas valandas priskaitymą buhalterijai nebuvo pateikta.

Įstaigos direktorius bei už darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymą atsakingi asmenys ne kartą buvo informuoti apie neteisingai žymimus žiniaraščius bei atsakomybę.“

Įstaigos vadovas paaiškino:

Kodėl darbuotojams nebuvo mokama už viršvalandinį darbą?

„Atsižvelgiant į greitosios medicinos pagalbos specialistų trūkumą, nes nuo 1997 metų Lietuvoje neberuošiami tinkamos kvalifikacijos specialistai, siekiant užtikrinti kokybišką greitosios medicinos paslaugą Panevėžio miesto gyventojams, medikų poreikis yra didesnis nei galinčių dirbti. Įstaigoje darbas yra pamaininis, pamainos trukmė 24 valandos. Dirbantys medikai pateikė prašymus leisti dirbti ilgesnes valandas, mokant proporcingai dirbtam laikui (taip sulygta darbo sutartyse). Darbuotojų dirbtas darbas, pačių darbuotojų prašymu, nebuvo apskaitomas kaip viršvalandinis darbas“

Kodėl darbuotojams nebuvo mokama už neišdirbtas valandas?

„Vairuotojams buvo mokama taip, kaip sulygta darbo sutartyse t.y. proporcingai dirbtam laikui. Už visas dirbtas valandas su darbuotojais buvo atsiskaityta. Nėra jokių neišdirbtų valandų, už kurias nebūtų sumokama.“ (šiam teiginiui prieštarauja atsakymas į sekantį klausimą ir prie paaiškinimo pridėtos taikos sutarties projektas).

Kodėl darbuotojų prašymu nėra pateikiami paskaičiavimai darbuotojams dėl nepriemokų už dirbtus viršvalandžius ir neišmokėtos atlyginimo dalies už neišdirbtas valandas?

„Vairuotojai yra informuoti, kad paskaičiavimams atlikti už neišdirbtas valandas reikalinga įdiegti papildomą duomenų bazę, atlikti apklausą buhalterines paslaugas teikiančių įmonių (esami

žmogiškieji ištekliai yra nepakankami). Vairuotojai buvo pakviesti į derybas dėl neišdirbto darbo laiko apmokėjimo. Įstaiga pateikė pasiūlymą apskaičiuoti neišdirbtas valandas už 2013 metus, su kuriuo didžioji dalis vairuotojų žodinio dialogo metu sutiko. Atsižvelgiant į derybų rezultatus, buvo pateikti taikos sutarties projektai dėl darbo ginčo išsprendimo. Šiuo metu vyksta taikos sutarčių pasirašymai“.

Kokių buvo imtasi priemonių, 2009 m. buhalterei informavus, apie netinkamai sudaromus darbo grafikus ir netinkamai pildomus darbo laiko apskaitos žiniaraščius?

„Šiuo metu darbo grafikai yra sudaromi tinkamai. Darbo laiko apskaitos žiniaraščiai yra pildomi tinkamai“.

Kodėl darbuotojams buvo nevienodai paskirstomas darbo krūvis sudarant darbo grafikus (vieniems darbuotojams buvo nustatomas mažesnis, o kitiems didesnis dirbamų valandų skaičius nei jiems priklauso pagal dirbamą etatinį krūvį)?

„Kiekvienas mėnuo turi skirtingą darbo valandų skaičių. Jeigu šis skaičius nesidalina iš 12 ar 24, - lieka likutis, kurį sudėtinga išdėlioti ir kartu užtikrinti nepertraukiamą pamainos darbo grafiką. Tai buvo padaryta siekiant sudaryti darbuotojams patogesnę darbo laiką pačių darbuotojų prašymu, kad darbuotojams nereikėtų baigti pamainos pvz. 5.00 val. ryto, nes gali būti sudėtinga ir nesaugu pasiekti namus, arba atvykti į darbą tik kelioms valandoms, o darbuotojas gyvena pvz. Panevėžio rajone, ar kitame rajone?“.

Kodėl 2014 m. sausio mėnesio darbo grafikas buvo paskelbtas tik 2014 m. sausio 2 d. Ar sudaroma galimybė darbuotojams pasikeisti darbo grafiką ir kaip jie tai gali padaryti?

„Įstaiga dalyvauja projekte „Šiaurės Lietuvos aukštos kvalifikacijos specialistų naujų kompetencijų ugdymas“, finansuojamame iš Europos Sąjungos paramos fondo. Darbuotojams už dalyvavimą mokymuose yra mokamas vidutinis darbo užmokestis. Projektą koordinuoja Panevėžio kolegija, kuri vėlavo pateikti mokymų grafiką. Atsižvelgiant į mokymų grafiką, yra sudaromas darbuotojų darbo grafikas. Dėl Panevėžio kolegijos vėlavimo pateikti mokymų grafiką, darbo grafiko sudaryti nebuvo galimybės. Po 2014 m. sausio mėnesio vėlavimo, Panevėžio kolegijai pateikėme raštišką reikalavimą pateikti mokymų grafikus suderintu laiku. Darbuotojai apie tai buvo informuoti. Be to, darbuotojai, siekdami pasikeisti darbo grafiką, gali pateikti motyvuotą prašymą, į kurį, esant galimybei, yra atsižvelgiama“.

3. Darbuotojai teigė, kad "įstaigoje yra 5 vairuotojai „be mašinų“, kurie ateina į darbą jiems neskiriamas automobilis neduodamos kitos užduotys ir mokamas pilnas atlyginimas“.

Darbo grupė įvertinusi GMPS vairuotojų 2013 m. darbo grafikus ir darbo laiko apskaitos žiniaraščius, 2014 m. vasario mėnesio darbo grafiką ir 2014 m. vasario mėn. 10, 11 ir 12 d. „Pamainos budinčių brigadų grafikus“ nustatė, kad įstaigoje yra per daug vairuotojų, (ketinama atleisti 3 vairuotojus, tačiau išpėjimo lapeliai šiai dienai dar neįteikti) kurie nuo 2013 m. gruodžio mėnesio (pradėjus darbo grafikuose žymėti visas darbuotojui pirklaušančias dirbti valandas), privalo atvykti į darbą, tačiau jie nėra paskiriami dirbti brigadose, neturi jiems priskirto automobilio.

GMPS internetiniame puslapyje pateiktą informaciją, kad vidutinį vairuotojų darbo užmokestį 2013 m. buvo 1685,42 Lt. Kiekvieną mėnesį 1 vairuotojas įstaigai kainuoja 2210,86 Lt per mėnesį (1685,42 Lt - darbo užmokestis, 522,14 Lt – Sodros mokestis ir 3,3 Lt - įmokos į garantinį fondą).

V.Mitka paaiškino, kad: „Įstaigoje dirba vairuotojai „be mašinų“ nuo 2013 m. gruodžio mėnesio. Vairuotojai „be mašinų“ nėra paskirti į konkrečią brigadą, tačiau jie atlieka visas kitas vairuotojų darbo funkcijas pagal pareigines instrukcijas: atlieka automobilių priežiūros darbus, vyksta į kvietimus su kitomis brigadomis. Pažymime, kad siekiant išspręsti susidariusią situaciją, bus sprendžiamas klausimas dėl trijų vairuotojų atleidimo“.

4. Darbuotojai kėlė klausimus susijusius su jų saugumu:

„Įstaigoje nėra atliekamas profesinės rizikos vertinimas nors šį klausimą, dar 2010 metais iškėlė prof. pirmininkė V. Valantinaitė kėlė šį klausimą visuotiniame darbuotojų susirinkime. ;

„Darbuotojai jaučiasi nesaugūs iškvietimuose ir pateikė kelis pavyzdžius:

* gautas iškvietimas – gatvėje guli piliėtis. Nuvykę, pakėlė tą piliėtį, o šis pradėjo smaugti vairuotoją suėmęs už šaliko...;

* Slaugytoja A. Jankevičienė buvo iškviesta pas psichinį ligonį. Priėjus prie lovos jį apžiūrėti, šis iš palovio išsitraukė šautuvą ir nusitaikė į ją...“;

„Darbuotojams yra nurodyta, kad jie „negali naudot geltono mygtuko „racijos“ kilus pavojui jų sveikatai/gyvybei“;

„Vadovas užsiima demagogija ir nesprenžia jokių problemų, „V.Mitka sako, kad įvykus užpuolimui darbo metu, patys turime rašyto pareiškimus ir kreiptis į policiją““.

LR Valstybinės darbo inspekcija, 2013 m. lapkričio 6 d. atlikusi GMPS patikrinimą konstatavo, kad įstaigoje nebuvo vykdomas profesinės rizikos vertinimo atnaujinimas, pažeidžiant Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 19 str. 2 d. ir Profesinės rizikos vertinimo bendruosius nuostatus 5 punktą.

Istaigos vadovas paaiškino kad:

„Paskutinį kartą darbo vietų profesinės rizikos vertinimas buvo atliktas 2004 metais. Darbuotojų saugumo klausimų sprendimas yra nuolatinis procesas. 2014 m. vasario mėnesį įstaigoje atliktas profesinės rizikos vertinimas, pateiktos rekomendacijos, kurias įgyvendinus darbuotojai bus labiau apsaugoti nuo galimų rizikos veiksnių.

Įstaigoje veikia darbų saugos ir sveikatos komitetas susidedantis iš 8 narių (4 iš darbdavio pusės, 4 iš darbuotojų). Komitetas teikia rekomendacijas Įstaigos vadovui darbų saugos ir sveikatos gerinimo klausimais. Komitetas renkasi kartą metuose bei įvykus nelaimingam atsitikimui darbe.“

Klausimas dėl darbuotojų saugumo kvietimuose susidūrus su agresyviais pacientais klausimas buvo nagrinėtas darbo saugos ir sveikatos komitete 2012 m. lapkričio 05 d.

Apie pranešime minimą slaugytojos A. Jankevičienės susidūrimą su psichiniu ligoniu informacijos neturime. Kiekvienu atveju tokio pobūdžio incidentai yra nagrinėjami darbo saugos ir sveikatos komitete, tačiau darbuotojas privalo informuoti stoties administraciją.

Jeigu iš pagalbos kvietimo metu pateiktos informacijos GMP dispečeris įtaria, kad gali būti nesaugu vykti į kvietimo vietą, GMP brigados palydai iškviečia policijos pareigūnus. Darbuotojams nėra nurodyta, kad jie „negali naudot geltono mygtuko „racijos“ kilus pavojui jų sveikatai/gyvybei“. Atvirkščiai, darbuotojai yra informuoti, kad iškilus pavojui yra būtina naudoti „geltonąjį mygtuką“, tokiu būdu aktyvuojasi pavojaus signalas į Panevėžio regioninę dispečerinę.“

5. Darbuotojai teigia: „Sudarytos sutartys su įmone „Autošvara“ automobilių plovimui, bet tik parodymui, kai ateina tikrinti atitinkamos institucijos. Po pamainos automobilius plauna vairuotojai greitosios kieme su kibirais vandens ir šluota. Aplinkos apsaugos departamento darbuotojai, baudą skirtu vairuotojui, nes nėra įstaigos vadovo įsakymo/raštiško nurodymo tai daryti kieme, bet tai yra pasakyta žodžiu ir **liepia palaikyti švarą**“.

LR Aplinkos apsaugos ministerijos Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento Panevėžio miesto agentūra 2013 m. lapkričio 4, 5 d. atliko PMGPS patikrinimą ir konstatavo, kad įstaiga „automobilių plovyklos neturi, automobilių kieme neplauna. Turi sutartį su UAB „Autošvara“ dėl automobilių plovimo paslaugų. Patikrinimo metu pateikė 2013 m. sąskaitas faktūras, įrodančias, kad GMPS priklausantys automobiliai plaunami minėtoje įmonėje“.

V. Mitka paaikino, kad: Automobilio plovimas ir cheminis valymas atliekamas autoplovykloje UAB „Autošvara“. Su šia plovykla turime sudarytą paslaugų teikimo sutartį. Einamąją, kasdieninę automobilių dezinfekciją atlieka slaugytoja - GMP automobilių dezinfektorė. Šiuo metu planuojama įkurti nuosavą plovyklą. Dėl GMP plovyklos įkūrimo ligoninės kieme yra deramasi su naujuoju ligoninės vadovu, Įstaiga planuoja parengti plovyklos projektą. Vairuotojai automobilių įstaigos kieme nėra verčiami plauti, vairuotojai juos nuvalo ir tvarkingus perduoda kitai vairuotojų pamainai, kadangi pagal pareiginius nuostatus vairuotojai yra atsakingi už švarą ir tvarką automobilyje.

6. Darbuotojai teigia, kad: „*Medikamentų išdavimui ir nurašymui priimta nauja darbuotoja - apskaitininkė A. Kibienė, neturinti farmacininko išsilavinimo*“.

Darbo grupė konstatuoja, kad Vaistinių preparatų laikymo ir įtraukimo į apskaitą asmens sveikatos priežiūros įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. V-1051, 34 punkte nurodoma, kad „Už vaistinių preparatų laikymą, išdavimą pacientams ir įtraukimą į apskaitą skyriuje atsako skyriaus vyriausioji slaugytoja (administratorė) ar kitas įstaigos vadovo įsakymu paskirtas asmuo“.

Narkotinių vaistinių preparatų ir specialiųjų receptų blankų laikymo ir įtraukimo į apskaitą asmens sveikatos priežiūros įstaigose specialiųjų reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-750, 4 punktą sako „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos vadovo įsakymu turi būti paskirtas farmacijos specialistas ar vyriausiasis slaugos administratorius, atsakingas už narkotinių vaistinių preparatų užsakymą, priėmimą, laikymą narkotinių vaistinių preparatų laikymo patalpoje (jei yra), išdavimą skyriams, apskaitą ir susijusių dokumentų saugojimą pagal šio Aprašo ir kitų teisės aktų reikalavimus asmens sveikatos priežiūros įstaigoje“.

GMPS direktoriaus 2011 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. V-66 „Dėl atsakingo asmens“, direktoriaus pavaduotoja slaugai J.Štarienė buvo paskirta atsakinga už narkotinių preparatų užsakymą, priėmimą, laikymą, išdavimą brigadoms, apskaitą ir susijusių dokumentų saugojimu. GMPS direktoriaus 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-112 „Dėl narkotinių medžiagų atsakingo asmens skyrimo“, nesant J.Štarienei atsakinga už narkotinių preparatų užsakymą, priėmimą, laikymą, išdavimą brigadoms, apskaitą ir susijusių dokumentų saugojimu, paskirta dezinfektorė Birutė Solovej, turinti slaugytojos išsilavinimą.

Įvertinusi paminėtas aplinkybes, darbo grupė nenustatė minėtų teisės aktų pažeidimų.

7. Darbuotojai teigia, kad: „*Naktimis lieka budėti tik 3 brigados, kai pagal gyventojų skaičių turi būti*“.

Darbo grupė įvertinusi GMPS 2014 m. vasario 10, 11 ir 12 d. „Pamainos budinčių brigadų grafikus“, nustatė, kad įstaigoje dienos metu yra formuojamos 5 brigados, nakties metu – 4 brigados. Vidutiniškai įstaigoje per parą dirba 4,5 brigados.

Vadovaujantis Greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo ir išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. V-1131, 8 punkto nuostatomis, viena budinti GMP brigada aptarnauja 18 000 miesto gyventojų. GMP paslaugas teikianti brigada gali aptarnauti iki 20 procentų didesnę arba mažesnę gyventojų skaičių. GMP brigadai aptarnaujant daugiau gyventojų, ne mažiau kaip 80 procentų visų įvykdytų kvietimų turi sudaryti kvietimai, pagal kuriuos GMP brigada pas pacientą nuvyksta ne vėliau kaip per 25 minutes kaimuose ir miesteliuose, kuriuose gyvena mažiau kaip 4 000 gyventojų, ir ne vėliau kaip per 15 minučių mieste, **mieste vidutiniškai turi būti ne mažiau kaip 4,4 brigados.**

Vadovas paaiškino, kad „2013 metais budėjo 6 brigados dieną ir 4 naktį. Nuo 2014 m. sausio mėnesio yra statomos budėti dienomis 5 brigados, naktimis 4. Papildomai yra numatyta padidėjusio poreikio dienomis (pvz., per epidemijas, šventes) statyti budėti visą parą 5 brigadas“.

8. Darbo grupės susitikimo su darbuotojais metu, Egidijus Šliogeris pasakė, kad jis, 2014 m. sausio 9 d., informavo administraciją, kad jam baigėsi licencija. Sausio 9 d. (tą dieną V.Mitka buvo komandiruotėje, jį pavadavo administratorė), administratorė ir teisininkė užpildė nušalinimo nuo darbo aktą (E.Šliogeris pateikė nušalinimo akto kopiją). Darbuotojas savo iniciatyva, kreipėsi į valstybinę akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą, kur jam buvo išaiškinta, jog licencija galioja 1 mėn. nuo jos pasibaigimo datos. Darbuotojas apie tai informavo teisininkę, kuri pati įsitikino paskambinusi į minėtą tarnybą. Darbuotojas paprašė sunaikinti nušalinimo aktą, kas jo teigimu ir buvo padaryta. Minėtas aplinkybes patvirtino įstaigos vadovas.

Darbo grupė mano, jog siekiant užtikrinti, kad licencijuojamas sveikatos priežiūros paslaugas teiktų tik licencijuoti sveikatos priežiūros specialistai, įstaigos administracija privalo pati vykdyti darbuotojų licencijų galiojimo stebėseną.

9. Darbuotojai konstatavo, kad „administracija vairuotojams nepateikia jokio atsakymo į paklausimus, vienas paklausimas lapkričio mėnesį, kitas sausio mėnesį“

Įstaigos vadovas darbo grupei pateikė darbuotojų 2013 m. lapkričio 27 ir 28 d., 2014 m. sausio 7, 22 ir 23 d. raštų ir atsakymų į juos patvirtintas kopijas.

10. Darbuotojai kėlė klausimus susijusius su psichologine atmosfera įstaigos viduje. *Darbuotojai teigė, kad „įstaigos administracija daro psichologinį spaudimą darbuotojams. Nuolatos pateikiama skirtingos informacija darbuotojams ir žiniasklaidai. Vadovas užsiima demagogija ir nesprendžia jokių problemų, dažnai priima skubotus, nepagrįstus sprendimus, nesitardamas su įstaigos darbuotojais, apie priimtus sprendimus darbuotojai yra tik informuojami. Vadovas yra „neūkiškas“ neracionaliai naudoja įstaigos išteklius. Darbuotojų nuomone, V.Mitka yra netinkamas žmogus eiti vadovo pareigas, nes ūkiškas žmogus racionaliai naudodamas įstaigos išteklius gali efektyviai, nepažeidžiant įstatymų, organizuoti įstaigos veiklą“.*

Darbo grupė, GMPS mikroklimatui įvertinti pasitelkė Panevėžio pedagoginės psichologinės tarnybos psichologus. Tyrimas atliktas 2014 m. vasario mėn. 11 - 14 d. Šioje įstaigoje medicinos padalinyje dirba 81 darbuotojas. Tyrime dalyvavo 46 medicinos padalinio darbuotojai (tai sudaro 60% visų šio padalinio dirbančiųjų). Apibendrinus tyrimo rezultatus nustatyta:

55% apklaustųjų nesijaučia lygiaverčiais komandos nariais. 78% - pastebi administracijos ir darbuotojų bendradarbiavimo sunkumus. Dauguma apklaustųjų mano, kad direktoriaus (82%), pavaduotojos (80%) ir daugumos kolektyvo santykiai įtempti, kad vadovų veiksmai nėra tarpusavyje suderinti (69%). Tarp darbuotojų ir vadovų kilusios problemos nėra iki galo išsprendžiamos (67%). Svarbūs sprendimai nėra priimami kolektyviai (90%). Darbuotojai mano, kad nėra tinkamai informuojami apie pasikeitimus, priimtus sprendimus (80%). Jie dažnai piktinasi nemotyvuotais ir savavališkais vadovų sprendimais (84%), bet mano, kad viešai sakyti nuomonę pavojinga - gali nukentėti (80%). Dauguma darbuotojų nesijaučia galintys atvirai kalbėtis apie savo ir administracijos dalykines klaidas (80%). Darbuotojų iniciatyva nėra skatinama, inovacijos nepalaikomos (82%), darbuotojų nuomonė nėra išklausoma (76%). Darbuotojai mano, kad keliami reikalavimai dažnai nėra realūs ir pasiekiami, net jei dirbama rimtai (67%), iš vadovų nesulaukiama paramos (69%). Dauguma apklaustųjų darbe patiria didelę įtampą, jaučiasi verčiami dirbti virš savo galimybių ribų (74%), patiria nepagrįstą kritiką savo atžvilgiu (57%). Darbuotojams dažnai nėra padėkojama už gerai atliktą darbą (61%). Įmonės atmosferą 5 ir mažiau balų iš 10 įvertino 90% apklaustųjų.

11. Darbo grupė vertino darbuotojų išsakytą teiginį, kad V.Mitka nekontroliuoja sau tiesiogiai pavaldžių asmenų.

Įvertinus anksčiau paminėtus pažeidimus, nustatyta kad J.Štarienė netinkamai atliko savo pareiginiuose nuostatose aprašytas funkcijas.

Vadovaujantis GMPS Direktorius pavaduotojo slaugai pareiginiais nuostatais, patvirtintais GMPS direktoriaus 2009 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. V-39, J. Štarienė netinkamai atliko šiuos pareiginiuose nuostatose nurodytus punktus:

17. Vesti personalo darbo apskaitą;

19. Kontroliuoti higienos normų laikymąsi GMP stotyje ir automobiliuose

24. Kontroliuoti medicininio inventoriaus, medikamentų, higienos priemonių panaudojimą, imtis priemonių trūkumams pašalinti;

52. GMPS direktoriaus pavaduotoja slaugai atsako už:

52.4. darbo organizavimą, slaugos personalo darbą;

52.7. racionalų ir taupų esamų resursų panaudojimą;

52.9. higienos normų laikymąsi įstaigoje.

Vadovaujantis J. Štarienės pareiginių nuostatų 4 punktu, direktoriaus pavaduotojas slaugai yra tiesiogiai pavaldus GMPS direktoriui, tačiau, V.Mitka, jokių tarnybinių nuobaudų dėl netinkamo pareigų atlikimo neskyrė. Neatsižvelgiant į anksčiau išvardintus J.Štarienės pažeidimus, 2013 m. lapkričio mėnesi skyrė – 1198,80 Lt, o gruodžio mėnesį – 1072,61 Lt dydžio priedus prie pareiginio atlyginimo. GMPS direktorius nepasinaudojo LR Darbo kodekso suteikiama teise atleisti darbuotoją už netinkamą pareigų atlikimą. J.Štarienė GMPS direktoriaus 2014m. vasario 19 d. įsakymu Nr. P-36 „Dėl atleidimo iš užimamų pareigų“ atleista vadovaujantis LR DK 125 str. 1 d. - šalių susitarimu, išmokant 3 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensaciją.

12. Darbo grupė nagrinėjo kitus darbuotojų išsakytus klausimus bei vadovo pateiktus atsakymus kuriuose galimų teisės aktų pažeidimų ar netinkamų vadovo veiksmų, neižvelgė:

Darbuotojai teiravosi kodėl „Rugpjūčio mėnesį buvo sumažinti atlyginimai slaugytojams - 250 Lt., o vairuotojams - 200 Lt.“

Vadovas paaiškino, kad:

Įstaigos „Darbo apmokėjimo tvarka“ derinama su stebėtojų taryba. Vadovaujantis „Darbo apmokėjimo tvarkos aprašu“ 17 punktu: priedai, priemokos ar premijos mažinamos arba panaikinamos, jeigu yra nors vienas iš šių sąlygų:

17.1. pablogėja įstaigos finansinė būklė.

17.2. viršijamas darbo užmokesčio fondas.

17.3. pablogėja atitinkamo darbuotojo darbo rezultatai arba jis nevykdo pavestų darbų.

Įstaigos darbo užmokesčio fondas kiekvienais metais derinamas su stebėtojų taryba. Įstaigos sąnaudų darbo užmokesčiui (su socialinio draudimo įmokomis bei įmokomis į garantinį fondą) dalis 2013 m –patvirtinta iki 85 % nuo pajamų, išskyrus finansavimo pajamas. Faktiškas Įstaigos darbo užmokesčio fondas už 2013m. sausio - liepos mėnesius sudarė 85 %. Neplanuotai 2013 m. darbo užmokesčio sąnaudas didina Lietuvos Respublikos vyriausybės priimti: 2013 m. liepos 24 d. nutarimas Nr. 694 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 30 d. nutarimo Nr. 1195 „Dėl darbuotojų, kurių darbo pobūdis yra susijęs su didesne protine, emocine įtampa, darbo laiko sutrumpinimo tvarkos ir darbuotojų, kuriems nustatytas sutrumpintas darbo laikas, darbo apmokėjimo sąlygų patvirtinimo“ pakeitimo“ bei 2013 m. liepos 24 d. Lietuvos Respublikos nutarimas Nr. 695 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 941 „Dėl kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į kasmetines pailgintas atostogas, sąrašo ir šių atostogų trukmės patvirtinimo“ pakeitimo“. Įstaigos 2013 metų I pusmečio veiklos rezultatas – 29,0 tūkst. Lt. deficitas. Įstaigos finansinę veiklą neigiamai veikia GMP paslaugų, kurių išlaidas apmokamos PSDF biudžeto lėšomis, bazinių kainų 1 Lt. balo vertės mažėjimas bei kasmet mažėjantis statistinis aptarnaujamų gyventojų skaičius. Vadovaujantis 2011 m. gruodžio 23 d. priimtu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-1114 „Dėl bazinių kainų balo vertės“ GMP paslaugų, kurių išlaidos apmokamos PSDF biudžeto lėšomis, nuo 2013

m. sausio 1 dienos bazinės kainos 1 balo vertė 0,89 Lt. Vadovaujantis „Darbo apmokėjimo tvarka“ 17 p. bei atsižvelgiant į įstaigos finansinį rezultatą bei didėjančią darbo užmokesčio fondą priimtas sprendimas mažinti darbuotojams skiriamus priedus nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d.

Sumažėjęs budinčių brigadų skaičius lemia tai, kad stotis negali užtikrinti darbo sutartyje suldyto darbo laiko. Siekiant išsaugoti darbuotojų skaičių vairuotojams buvo pasiūlyta draugiškai susimažinti darbo krūvius, tačiau jie atsisakė. Sveikatos apsaugos ministerija taip pat pateikė rekomendaciją dėl vairuotojų skaičiaus mažinimo. Atsižvelgiant į išdėstytas priežastis šiuo metu yra planuojama darbdavio iniciatyva atleisti iš pareigų 3 vairuotojus. Tai padėtų išspręsti prastovų problemą.

Darbuotojai konstatavo, kad: „Dispečerinė aptarnauja 6 miestus. Nuo 20.00 val. visą Panevėžio regioną lieka aptarnauti viena dispečerė ir viena pajėgų valdytoja. Fiziškai ir psichologiškai sunku naktį priimti kvietimus vienam dispečeriui. Nukenčia priimtų kvietimų kokybė, kvietėjai negali prisiskambinti ir gauti pagalbos laiku, nes lieka tik viena aktyvi telefono linija. Jei brigadai reikia išsikviesti į priėmimą reanimaciją ar kokį kitą specialistą, tai ne visada galime, nes kvietimų daug ir dispečeris dažnai priima kvietimus ir mūsų negirdi“.

Įstaigos vadovas paaiškino, kad: „2013 metais vienas dispečeris priėmė vidutiniškai 6 kvietimus per vieną valandą. Sprendimus sumažinti dispečerinės darbuotojų skaičių sąlygoja finansinės aplinkybės. Šiuo metu Panevėžio regioninė dispečerinė dirba nuostolingai, dėl per mažo įkainio, kurio užtenka tik daliai su darbo užmokesčiu ir mokesčiais susijusioms sąnaudoms padengti. Dėl įkainio padidinimo Įstaiga ne sykį kreipėsi į Valstybinę ligonių kasą bei Sveikatos apsaugos ministeriją“.

Darbuotojai teiravosi, „Ar direktorius gali keisti kelių eismo taisykles? GMP stoties direktorius V. Mitka parašė įsakymą mechanikams, kurio turinyje nurodoma koku greičiu vairuotojai gali važiuoti mieste į paprastą iškvietimą (iki 50 km/h greičiu), koku - į skubų (iki 80 km/h), užmiestyje - iki 90 km/h ir 100 km/h, nepriklausomai nuo turimos situacijos ir, kad mechanikai tai tikrintų GPS ar kito prietaiso pagalba“.

Įstaigos vadovas paaiškino: „Įstaigos vadovas negali keisti Kelių eismo taisyklių, kurias tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Įsakymas apie, kurį kalbama 9 pranešimo punkte (2013 m. rugsėjo 2 d. Nr. V-53) yra skirtas automechanikams, kuriame nurodyti greičių limitai skirti, atsakingiems asmenims kaip atskaitiniai, kuriais vadovaujantis galėtų stebėti ir vertinti ar Įstaigos vairuotojai laikosi šviesinių ir garsinių signalų naudojimo tvarkos. Pastebėję, kad yra neteisingai eksploatuojamas GMP automobilis, automechanikai privalo informuoti apie tai administraciją. Vykimo į iškvietimus greičio šis įsakymas nereguliuoja.“

Darbuotojai teigia kad: „Liko neatsakytas klausymas, kaip, nuo 2003 m. GMP stočiai vadovaujantis V. Mitka, iki 2012 m. sausio 1 dienos nesugebėjo įrengti regionines apskrities greitųjų dispečerinės. Greitoji, ne pelno siekianti įstaiga, buvo sutauptusi virš 1 milijono 400 tūkstančių litų (trumpalaikis terminuotas indelis ir pinigines lėšos)“ (Lėšos buvo prarastos dėl bankas „SNORAS“ žlugimo). Darbuotojų teigimu apie centralizuotų dispečerinių steigimą jau buvo kalbama 2008: „Straipsniai spaudoje: „Panevėžio balsas“ 2008 m. rugpjūčio 21 d. „Pradėtas bendros dispečerinės kūrimas“; „Lietuvos sveikata“ 2008 m. rugpjūčio 21-27 d. „Panevėžiu miesto greitajai - išbandymas regionine dispečerine““.

Įstaigos vadovas paaiškino, kad: „2002 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 324 greitosios medicinos pagalbos koncepcija, kurioje numatyta parengti GMP plėtros programą, tačiau apie regioninių dispečerinių kūrimą (centralizavimą) tuo laiku nebuvo kalbėta. Šiek tiek aiškesnis teisinis reguliavimas bei gairės dėl regioninių dispečerinių kūrimo Lietuvoje atsirado tik kartu su minėtu LR Sveikatos apsaugos ministro įsakymu (2010-12-27 Nr. V-1131, pakeitimai 2011-07-29 Nr. V-740 ir 2011-12-27 Nr. 1124), kuriame buvo įvardyti Lietuvos miestai, kuriuose bus vykdomos GMP dispečerinių tarnybų funkcijos ir nurodyta, kad Panevėžio regione šią funkciją vykdys Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stotis. Reikalavimų GMP dispečerinės tarnybos nėra iki šiol ir tam įgyvendinti nebuvo skirta papildomų piniginių lėšų. Pagal Panevėžio teritorinės ligonių kasos ir stoties 2011 m. kovo 2 d. sutartį Nr. 10-178, 2011 metams skirta 4.835,9 tūkst. Lt suma GMP asmens sveikatos priežiūros teikiamoms paslaugoms apmokėti. Pagal Panevėžio TLK

ir stoties 2010 m. vasario 24 d. sutartį Nr. 10-65, 2010 metams buvo skirta 3.505,8 tūkst. Lt. Lyginant 2011 ir 2010 metus – 2011 metų sutartinė suma padidėjo 1.330,1 tūkst. Lt. Susiklosčius tokiai finansinei situacijai, t.y. šių lėšų pagalba stotis buvo pajėgi ir planavo įgyvendinti ministro įsakymais patvirtintą GMP dispečerinių tarnybų pertvarką. Atsižvelgiant į bankų vertinimo kriterijus minėtos lėšos buvo laikomos AB bankas SNORAS. Tuo laikotarpiu šis bankas mokėjo didžiausias metines palūkanas, banko audito kompanijos išvados bei balansas buvo viešai skelbiami ir susipažinus su rodikliais nekilo nė mažiausia abejonė dėl banko būklės. 2010 metais prestižinis pasaulio bankininkystės ir finansų žurnalas „The Banker“, nuo 1926 metų leidžiamas Didžiosios Britanijos dienraščio „Financial Times“ bankui SNORAS suteikė išskirtinį titulą – pripažino geriausiu banku Lietuvoje 2010 metais. Dėl objektyvių priežasčių stotis neturėjo galimybės numatyti banko SNORAS bankroto“.

13. Darbuotojai išsakė kitus klausimus ir pasiūlymus, nepriskirtus įstaigos vadovo kompetencijai

* „Poliklinikos neatlieka savo darbo, gyventojai gana dažnai kviečia greitąją kai ji nėra būtina ir tą pagalbą gali suteikti šeimos gydytojai“;

* „Policija nevyksta pas neblaivius asmenis, tai trukdo GMP darbą, „policija nevažiuoja ir sako atvažiuos greitai, tai greitosios darbas“, „barmenė sako: kur man dėti šitą, man reikia užsidaryti ir eiti namo, jūsų darbas išsivežti jį“, „kituose rajonuose, policija važiuoja pas neblaivius asmenis““;

* „Įstaigos finansinės problemos ir reikalinga pakeisti įstaigos finansavimo tvarką ne pagal gyventojų skaičių, o pagal iškvietimų skaičių“.

III. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Darbo grupė konstatuoja, kad dauguma darbuotojų kreipimesi išsakytų aplinkybių pasitvirtino. VšĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties direktorius V.Mitka atlikdamas savo, kaip įstaigos vadovo pareigas:

1. nesivadovauja Lietuvos Respublikos darbo kodekso 147 str. 3 d., 152 str. 1 ir 2 d., 186 str. 1 d. ir 193 str. nuostatomis;

2. nesivadovauja Lietuvos higienos normos HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“ 7, 9.3, 9.6, 9.7.2, 26, 29, 32, 40, 45, 51, 53, 54, 61, 66, 116 ir 126 punktų, Lietuvos higienos normos HN 47:2011 „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ 13, 24 ir 36 punktų, Lietuvos higienos normos HN 66:2013 „Medicininis atliekų tvarkymo saugos reikalavimai“ 6 punkto, bei Leidimų-higienos pasų išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. V-632, 2 punkto nuostatomis;

3. nesivadovauja Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 19 str. 2 d. ir 23 str. 1 d. nuostatomis.

4. neefektyviai, netaupiai ir neracionaliai naudoja įstaigos lėšas skirtas darbo užmokesčiui:

4.1. įstaigoje dirba per daug vairuotojų;

4.2. 2013 m. lapkričio - gruodžio mėnesį mokėti priedai direktoriaus pavaduotojui J.Štarienei, bei J.Štarienės atleidimas išmokant 3 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensaciją;

4.3. darbuotojams nemokama už viršvalandinį darbą ir neišdirbtas valandas, tačiau skiriami priedai prie pareiginio atlyginimo. Preliminariais paskaičiavimais, 2013 m., įstaigos darbuotojų priedams imokėta apie 300 tūkst. Lt.

5. netinkamai organizuoja įstaigos darbą:

5.1. sudarant darbo grafikus ir netinkamai paskirstant darbuotojams darbo krūvius, dėl ko susidarė darbuotojams neišmokėti įsiskolinimai už dirbtus viršvalandžius ir neišdirbtas valandas;

5.2. nepriimami sprenimai dėl perdidelio vairuotojų skaičiaus (nėra mažinami etatiniai krūviai, neatleidžiami nereikalingi darbuotojai);

- 5.3. nėra vykdoma tiesiogiai pavaldžių asmenų kontrolė;
- 5.4. nesiimama veiksmų, dėl darbuotojų aplaidaus pareigų atlikimo;
6. tinkamai nekontroliuojama, kad sveikatos priežiūros paslaugas teiktų tik licencijuoti sveikatos priežiūros specialistai
7. Neorganizuoja administracijos darbo, dėl darbuotojams 2011-2013 m. susidariusio įsiskolinimo paskaičiavimo už nemokėtus viršvalandžius ir nepriemokas už neišdirbtas valandas.

Dėl netinkamo LR Darbo kodekso taikymo įstaigoje, mokant už viršvalandinį darbą ir neužtikrinant darbuotojams sutartyje sulygto darbo laiko nemokant už neišdirbtas valandas, darbuotojai įgyja teisę į **0,07 proc. delspinigius**, nuo priklausančios išmokėti sumos už kiekvieną praleistą kalendorinę dieną. **Informuojame**, kad įstaigos vadovas nepateikė ir neinformavo, kada galės pateikti apskaičiavimus, todėl darbo grupė negalėjo įvertinti tikslios įstaigai padarytos žalos dydžio, kuri susidarytų darbuotojams, Sodrai ir LR Valstybinei mokesčių inspekcijai mokant delspinigius, kurie susidarė laiku ir tinkamai neatsiskaičius su darbuotojais.

Darbo grupė pabrėžia, kad VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties direktorius V.Mitka dar 2009 m. vyriausios buhalterės Linos Belickienės buvo informuotas, kad sudarant darbo grafikus ir pildant darbo laiko apskaitos žiniaraščius viršvalandžių skaičius per pamainą ir per metus negali viršyti LR Darbo kodekse nustatyto skaičiaus, darbuotojams viršvalandžiai turi būti skaičiuojami ir už juos sumokama, finansiniu požiūriu įstaigai yra nenaudingas viršvalandinis darbas, nes už jį turi būti mokama ne mažiau nei pusantro darbuotojui nustatyto atlyginimo.

Įstaigos vadovo vadovavimo stilius ir darbuotojų kreipimesi išsakytos aplinkybės **sukėlė neigiamus psichologinius padarinius įstaigos kolektyve**, dėl ko blogėja darbuotojų motyvacija ir tai gali tiesiogiai įtakoti teikiamų paslaugų kokybę.

Darbo grupė nustatė, kad V.Mitka pažeidė VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties direktoriaus pareiginių nuostatų, patvirtintų Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. A-501, punktus:

3.1. Direktorius privalo vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais, Vyriausybės nutarimais, Sveikatos apsaugos ministro įsakymais, kitais teisės aktais, Valstybinės ligonių kasos nurodymais, Lietuvos medicinos normomis, savivaldybės tarybos sprendimais, įstaigos įstatais ir viaus darbo tvarkos taisyklėmis;

3.2. Direktorius privalo išmanyti Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius sveikatos politikos formavimą ir įgyvendinimą, Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos organizavimo principus, sveikatos priežiūros veiklos organizavimą, sveikatos priežiūros veikos organizavimą, sveikatos priežiūros įstaigų finansavimą ir administravimą, Darbo kodekso, darbo saugo įstatymus, privalomojo sveikatos draudimo pagrindus, personalo vadybos pagrindus;

5.3. disponuoja įstaigos lėšomis įstatymų nustatyta tvarka;

8.1. Direktorius atsako už darbo organizavimą Darbo kodekso nustatyta tvarka;

8.2. Direktorius atsako už darbo sutarties ir pareiginių nuostatų vykdymą.

Darbo grupė r e k o m e n d u o j a:

1. Panevėžio miesto savivaldybės **Administracijos direktoriui:**

1.1. Įpareigoti GMPS direktorių V.Mitką:

1.1.1. Kiekvienam darbuotojui apskaičiuoti nesumokėtą darbo užmokestį už viršvalandinį darbą ir neišdirbtas darbo valandas už 2011-2013 m. laikotarpį ir paskaičiavimus pateikti darbuotojams kuo trumpesniais terminais bet ne vėliau kaip iki 2014 m. liepos 1 d.

1.1.2. Sudaryti su darbuotojais skolų atsiskaitymo, už nesumokėtą viršvalandinį darbą ir neišdirbtas darbo valandas už 2011-2013 m., grafikus ir suderinti juos su darbuotojais kuo trumpesniais terminais bet ne vėliau kaip iki 2014 m. rugšėjo 1 d.

1.1.3. pašalinti visus pažeidimus nurodytus šiose išvadose ir apie jų pašalinimą pateikti informaciją.

1.1.4. supažindinti GMPS stebėtojų tarybą, darbuotojų atstovus ir darbuotojus su šiomis darbo grupės išvadomis;

1.2. Svarstyti galimybę, dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo GMPS direktoriui V.Mitkai.

1.3. Svarstyti galimybę kreiptis į Panevėžio miesto savivaldybės tarybą, dėl finansinio ir veiklos audito atlikimo GMPS.

1.4. Vertinant įstaigos vadovo 2013 m. veiklos ataskaitą, siūlome GMPS direktoriui V. Mitkai, 2014 metams, nenustatyti mėnesinės algos kintamąją dalį.

2. GMPS direktoriui V.Mitkai:

2.1. suderinus su įstaigos darbuotojais taikyti suminę darbo laiko apskaitą;

2.2. organizuoti Panevėžio miesto savivaldybės ir Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato vadovų susitikimą, siekiant išspręsti problemą dėl Policijos pareigūnų nevykimo pas neblaivius asmenis;

2.3. savivaldybės organizuojamų ir individualių susitikimų, su pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovais, aptarti konkrečius atvejus, dėl greitosios medicinos pagalbos kvietimų, tą pagalbą kurią gali suteikti šeimos gydytojai.

PRIDEDAMA:

1. VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties darbuotojų 2014 m. sausio 27 d. pranešimo kopija, 2 lapai;
2. VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties darbuotojų 2013 m. gruodžio 20 d. pranešimo kopija, 5 lapai;
3. VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties vadovo 2014 m. sausio 14 d. rašto Nr. SD-11 „Dėl pranešimo 2013-12-20“ kopija, 5 lapai;
4. VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties buhalterės – ekonomistės Rimos Juodelienės 2014 m. kovo 13 d. paaiškinimo kopija, 1 lapas;
5. VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties vadovo 2014 m. kovo 14 d. raštu Nr. SD-102 paaiškinimo kopija, 4 lapai.
6. Panevėžio pedagoginės – psichologinės tarnybos 2014 m. vasario 20 d. rašto Nr. 194 „Dėl mikroklimate vertinimo VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stotyje“ kopija, 2 lapai.

Darbo grupės pirmininkas

Mindaugas Burba

Nariai:

Mindaugas Čipinys

Inga Kučienė

Gražina Paškauskienė

Antanas Stoka

Aušrys Valkūnas

Savau

2014 03 19

Vilnis Mitka

